

บทที่ 5

ศักยภาพของกลุ่มธุรกิจชุมชนด้านงานหัตถกรรม อำเภอหางดง

จากการศึกษาที่มุ่งเน้นในการหาคำอธิบาย และสร้างความเข้าใจความเป็นไปของพื้นที่ที่เก็บข้อมูลปฏิบัติการเพื่อการวิจัย วิเคราะห์การออกแบบผลิตภัณฑ์และศักยภาพของธุรกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้านตามโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ในด้าน การพัฒนาสินค้าท้องถิ่น อันเป็นแนวทางที่จะจัดลำดับความสำคัญปัญหาของสินค้าท้องถิ่นเพื่อศึกษาสถานที่ผลิต ที่มาของวัตถุดิบ รูปแบบ วัสดุ อุปกรณ์ ขั้นตอนในการทำงานหัตถกรรม ที่ทำการศึกษา ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์และศักยภาพชุมชน ให้ยกระดับสู่การพัฒนาสินค้าท้องถิ่น ตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น

ในการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ เพื่อที่จะได้นำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของท้องตลาด โดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นการให้ชาวบ้านได้แสดงความคิดเห็น มีความรู้สึกเป็นเจ้าของแผนงานโครงการ ร่วมมือกันพัฒนาด้วยความสามารถของตนเองจากข้อมูลต่างๆ ในส่วนบริบทของกลุ่มธุรกิจชุมชน

การศึกษากลุ่มผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้าน กรณีศึกษา คือ หมู่ 5 ตำบลบ้านแหวน หมู่ 6 ตำบลบ้านแหวน หมู่ 8 ตำบลบ้านแหวน หมู่ 9 ตำบลบ้านแหวน หมู่ 12 ตำบลบ้านแหวน หมู่ 13 ตำบลบ้านแหวน หมู่ 2 ตำบลขุนคง และหมู่ 2 ตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีรายชื่อผู้ประกอบการทั้ง 9 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ 1 คุณผกาวรรณ	คำหล้า
2. กลุ่มตัวอย่างที่ 2 คุณชวลา	ไชยยัง
3. กลุ่มตัวอย่างที่ 3 คุณไพบรินทร์	ชวงขาว
4. กลุ่มตัวอย่างที่ 4 คุณจันทร์สม	หน่อจันทร์แก้ว
5. กลุ่มตัวอย่างที่ 5 คุณพิชิต	ปัญญา
6. กลุ่มตัวอย่างที่ 6 คุณนิภาพร	บุตรชัย
7. กลุ่มตัวอย่างที่ 7 วชิระ	สีจันทร์
8. กลุ่มตัวอย่างที่ 8 คุณอุไร	กิตติกุศล
9. กลุ่มตัวอย่างที่ 9 คุณไพลิน	กิตติกุศล

บริบทของกลุ่มธุรกิจชุมชน

จากการศึกษากลุ่มธุรกิจชุมชน ที่ประกอบอาชีพงานหัตถกรรมประเภทต่างๆ ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มอาชีพที่น่าสนใจจำนวน 9 กลุ่ม เพื่อทำการศึกษบริบทของกลุ่มธุรกิจชุมชน ด้านศักยภาพ และความเป็นไปได้ที่จะพัฒนาสินค้าท้องถิ่นสู่มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน และท้องถิ่น ข้อมูลต่างๆ ได้ทำการเก็บรวบรวมไว้ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มที่ 1 ธุรกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักแต่งสี

ภาพที่ 5.1 ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักแต่งสี

1.1 ประวัติของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักแต่งสี

คุณผกาวรรณ คำหล้า อายุ 19 ปี อยู่บ้านเลขที่ 218 หมู่ 13 ตำบลบ้านแหวน อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ คุณผกาวรรณ มีสมาชิกภายในครอบครัวมีจำนวน 4 คน อาชีพหลักปัจจุบันคือ รับจ้างแต่งของหัตถกรรมไม้และแกะสลัก มีรายได้โดยเฉลี่ย 4,000 บาท/เดือน คุณผกาวรรณเป็นผู้ประกอบการรายเดี่ยว ลักษณะการทำงานของผกาวรรณเป็นแบบผลิตเองทุกขั้นตอน การทำงานหัตถกรรมไม้ตกแต่งทำมากกว่า 5 ปี ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้จะนำไปวางขายภายในตำบลขุนคองเป็นส่วนใหญ่ หรือผลิตตามที่ลูกค้าสั่งซึ่งเป็นงานลักษณะงานเหมารวม

1.2 เรื่องเล่าจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักแต่งสี

ความเป็นอยู่ของคุณพ่าวรรณ ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักแต่งสีในปัจจุบันคุณพ่าวรรณ มีสภาพความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย พออยู่พอกินเหมือนชาวบ้านทั่วไปตามชนบท ไม่ยึดติดกับวัฒนธรรมสมัยใหม่ที่แพร่ขยายตามสังคมทั่วไป มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

1.3 ข้อมูลการศึกษาผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักแต่งสี

ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักแต่งสี การผลิตส่วนใหญ่จะผลิตตามใบสั่ง หรือทำตามแบบที่ลูกค้านำมาให้ ผลิตภัณฑ์ที่ทำ คือ ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักแต่งสี วัสดุส่วนใหญ่เป็นวัสดุที่เป็นไม้ ส่วนอุปกรณ์อื่นๆ ซื้อจากร้านค้าทั่วไป ส่วนในด้านการผลิตนั้น คุณพ่าวรรณจะเป็นผู้ผลิตเองทุกขั้นตอน สำหรับการผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักแต่งสีนั้น แต่เดิมเป็นการผลิตแบบตามขนาดของไม้ ไม่มีการวัดขนาดอย่างแน่นอน ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้ไม่มีมาตรฐานที่บ่งบอกได้ชัดเจนว่า ขนาดเท่าไรต่อราคาเท่าไร ปัจจุบันได้ผลิตตามที่ลูกค้าสั่ง

1.4 ข้อมูลการผลิตและโครงสร้างขององค์กร

การผลิตสินค้าผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักแต่งสี เป็นการผลิตในชุมชนตามรูปแบบอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ที่มีคุณพ่าวรรณเป็นการทำแบบผู้ประกอบการเดี่ยว จึงมีโครงสร้างขององค์กรที่ไม่ซับซ้อน ดังนี้

ในการผลิตสินค้าผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักแต่ละชิ้น จากแผนภูมิโครงสร้างขององค์กร ทำให้เห็นว่าการทำผลิตภัณฑ์ชุมชนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่จะเป็นการทำแบบผู้ประกอบการรายเดียว การทำงานทำเองทุกขั้นตอน ตั้งแต่จัดซื้อ ฝ้ายออกแบบ การตลาด การเงิน และการควบคุมการผลิต

1.5 การประเมินคุณภาพผลิตภัณฑ์

การประเมินคุณภาพของผลงาน คุณผกาวรรณ ในเบื้องต้นนั้นทาง คุณผกาวรรณ จะเป็นผู้ตรวจสอบเองก่อนจะส่งให้ลูกค้า ในขั้นตอนเบื้องต้นนี้ เมื่อพบผลิตภัณฑ์ที่มีปัญหาจะทำการแยก เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขผลิตภัณฑ์ และเมื่อถึงเวลาส่งผลิตภัณฑ์ให้แก่ลูกค้า ก็จะมีการตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งโดยมีลูกค้าเป็นคนตรวจสอบเอง ว่าผลิตภัณฑ์ถูกต้องตามที่ได้ มอบหมายงานให้หรือไม่

ในประเมินคุณภาพของผลงาน ของคุณพ่าวรรณจะเป็นผู้นำผลงานมาตรวจสอบ ก่อนส่งให้กับลูกค้าตามคำสั่ง โดยมีคนในครอบครัวคอยรับฟัง และช่วยกันวิเคราะห์รายละเอียดของ ผลงานก่อนจะส่งให้กับลูกค้า เมื่อมีปัญหาที่จะช่วยกันปรับปรุงแก้ไขผลิตภัณฑ์

1.6 การออกแบบ การผลิต การตลาด และการเงิน

1.6.1 การออกแบบ งานหัตถกรรมผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักแต่งสี ไม่ค่อยมีแบบ ที่พัฒนายังคง การออกแบบจึงขึ้นอยู่กับแบบของลูกค้าเพียงเท่านั้น ตามลักษณะอุตสาหกรรมที่มีการ ผลิตทีละมากๆ ต่อหนึ่งแบบ ซึ่งสิ่งที่คุณพ่าวรรณพอจะพัฒนาได้มีเพียงลวดลายเท่านั้น การดูแล วัสดุ และวัตถุดิบ จะมีการเก็บรักษาไว้เป็นหมวดหมู่ มีการทำความสะอาดในส่วน of สถานที่ การทำงาน สถานที่ใช้บริเวณลานหน้าบ้าน

1.6.2 การผลิต ถ้าเป็นช่วงฤดูแล้งที่ลูกค้าจะมีการผลิตทุกวัน แต่ถ้าไม่ใช่ฤดูแล้ง เทศกาลสำคัญก็จะผลิตกันจนถึงเวลา 6 โมงเย็นเท่านั้น การกำหนดจำนวนการผลิตพบว่า คุณพ่าวรรณ ไม่มีอำนาจในการกำหนดจำนวนการผลิต ลูกค้าจะเป็นผู้กำหนดจำนวนการผลิตเอง ว่าวันละกี่ชิ้น/วัน เนื่องจากลูกค้ามีการแจ้งความต้องการการผลิตให้ส่งทันตามกำหนด เพื่อไม่ให้ลูกค้า ตำหนิคุณพ่าวรรณจำเป็นต้องผลิตให้ทันตามที่ลูกค้ากำหนดไว้วัน/วัน

1.6.3 การตลาด การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักตกแต่งสี จะมีการวางขายภายใน ร้านค้าแถวชุมชนอำเภอหางดง และอำเภอใกล้เคียง มีพ่อคนกลางเข้ามารับ ไปขายตามสถานที่ต่างๆ ช่วงเวลาที่สินค้าสามารถจำหน่ายได้มากจะเป็นช่วงเทศกาล โดยเฉพาะเทศกาลมหกรรมของตกแต่ง บ้าน จะช่วงที่สินค้ามีความนิยมสูง

1.6.4 การเงินรายได้โดยเฉลี่ย จะแบ่งรายได้ที่ได้รับมาจากการจำหน่ายสินค้า จะแบ่งเป็น 50 % ส่วนแรกจะนำไปเป็นทุนสำรองในการผลิตครั้งต่อไป และอีก 50 % ส่วนที่สอง จะแบ่งในส่วนของการจัดซื้ออุปกรณ์ต่างในการผลิต ซึ่งคุณพ่าวรรณใช้มุกในการตกแต่งผลิตภัณฑ์ ก่อนข้างมาก อีกทั้งยังมีเวลาในการผลิตน้อยไม่มีเวลามาทำเส้นมุกเอง จึงซื้อมุกเสร็จรูปมาใช้ เพื่อที่จะต้องไม่เสียเวลาทำเอง แต่ต้นทุนเพิ่มขึ้น

1.7 ขั้นตอนการผลิตผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักต่างสี มีวัสดุ – อุปกรณ์ และขั้นตอนในการทำผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก

วัสดุ – อุปกรณ์ที่สำคัญ

1. ไม้สักที่แกะสลักแล้ว ขนาดต่างๆ

ภาพที่ 5.2 ตุ๊กตาไม้แกะสลัก

2. มุกที่ใช้สำหรับตกแต่ง

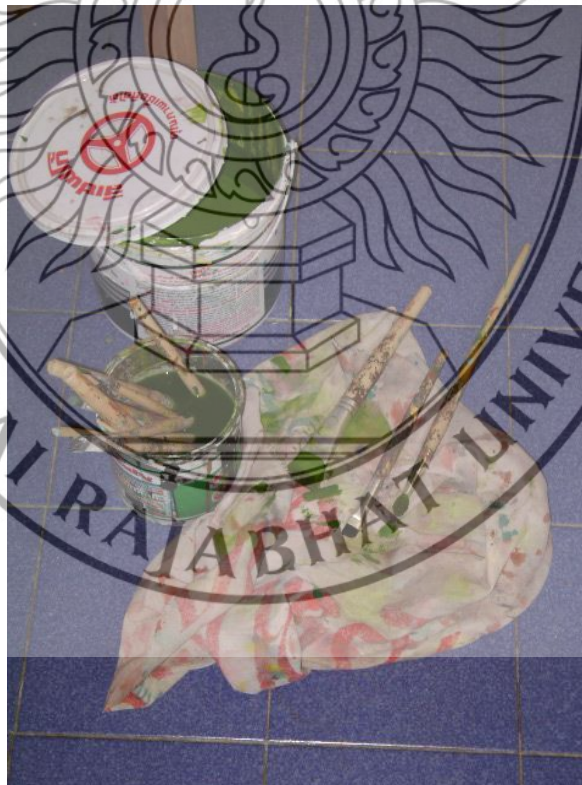
ภาพที่ 5.3 มุก

3. สีน้ำมัน

ภาพที่ 5.4 สีน้ำมัน

4. แปรง และ พู่กัน ขนาดต่างๆ

ภาพที่ 5.5 แปรง และ พู่กัน

ขั้นตอนในการทำผลิต

1. นำไม้สักที่แกะสลักแล้ว ขนาดต่างๆ มาทาสีน้ำมันให้ทั่ว

ภาพที่ 5.6 ไม้แกะสลักที่ทาสีแล้ว

2. นำเอามุกที่เตรียมไว้มาจัดเป็นลวดลายบนสีน้ำมัน

ภาพที่ 5.7 การติดมุก

3. ตรวจสอบเก็บรายละเอียดอีกเล็กน้อยให้เรียบร้อย

ภาพที่ 5.8 ตุ๊กตาไม้แกะสลักที่ติดมุกแล้ว

ขั้นตอนการผลิตเส้นมุก ใช้สื่อน้ำมันสีดำ ชัน ปูนขาว ผสมให้เข้ากัน ปั้นเป็นเส้น
สำหรับแต่งลาย

2. กลุ่มที่ 2 ธุรกิจชุมชนผลิตภัณฑ์กล่องไม้ของ

ภาพที่ 5.9 ผลิตภัณฑ์กล่องไม้ตกแต่ง

2.1 ประวัติความเป็นมาของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์กล่องไม้ตกแต่ง

คุณชวลา ไชยยัง อายุ 31 ปี บ้านเลขที่ 204 หมู่ 5 ตำบลบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ มีอาชีพหลักคือ การทำกล่องไม้ตกแต่ง มีประสบการณ์ 10 ปี รายได้เฉลี่ย 4,000 บาทต่อเดือน ด้านการศึกษามีการอบรมหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพความรู้ด้านการประกอบอาชีพ และไปประชุมแนะนำส่งเสริมอาชีพที่ อบต. แนะนำคุณชวลาเป็นผู้ประกอบรายเดียวที่ผลิตเองทุกขั้นตอน มีการทำงานหัตถกรรมไม้มาไม่ต่ำกว่า 3 ปี ลักษณะงานที่ทำนั้นจะทำตามแบบที่ถูกคำสั่ง หรือต้องการ เป็นลักษณะงานเหมาชิ้น

2.2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ

คุณชวลา เริ่มต้นการประกอบอาชีพการทำกล่องไม้ตกแต่ง โดยทำเป็นธุรกิจในครอบครัวมานานแล้ว จนมีนายทุนว่าจ้างให้ทำ สินค้าที่ทำส่วนใหญ่เป็นงานทำกล่องไม้ตกแต่ง และของตกแต่งต่างๆ เป็นต้น ในด้านการจำหน่าย จะนำไปจำหน่ายที่ศูนย์หัตถกรรมบ้านถวาย ซึ่งจัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง และขายส่งผู้ว่าจ้าง ความเป็นอยู่ของคุณชวลาผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์กรอบรูปไม้สักในปัจจุบัน มีสภาพความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย พออยู่

พอกินเหมือนข้าวพื้นบ้านทั่วไปตามชนบท มีความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

จากการสัมภาษณ์คุณชวลา ถึงการทำและการดำเนินการทำกล่องไม้ตกแต่ง คุณชวลา มีการจัดซื้อวัตถุดิบที่หาได้มาจากชุมชนของตนเองและแหล่งวัตถุดิบในชุมชนอื่นด้วย เพื่อเป็นการกระจายรายได้แก่คนในชุมชนแต่ปัญหาที่พบคือ ราคาวัสดุในการทำมีราคาแพง ซึ่งคุณชวลา มีความจำเป็นต้องใช้ในเรื่องของเงินทุน เพื่อหาซื้อไม้มาทำกล่องไม้ตกแต่ง

2.3 ข้อมูลการศึกษาผลิตภัณฑ์กล่องไม้ตกแต่ง

ผลิตภัณฑ์กล่องไม้ตกแต่ง เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณชวลา เป็นผู้ประกอบการรายเดียว จะเป็นผู้ผลิตเองทุกขั้นตอน การผลิตส่วนใหญ่จะผลิตตามใบสั่ง หรือทำตามแบบที่ลูกค้าให้มา ผลิตภัณฑ์ที่ทำ คือ กล่องไม้ตกแต่งแบบต่างๆ วัสดุส่วนใหญ่ที่นำมาใช้จะเป็นไม้สักขนาดต่างๆ การจัดทำมีเพียงคุณชวลา เท่านั้นที่ทำภายในครอบครัว รายได้ประมาณ 4,000 บาทต่อเดือน

ในด้านของการวางแผนการทำงาน ต้องทำงานให้ตรงต่อเวลา ด้านการฝึกอบรม มีการศึกษา และพัฒนาฝีมือในการทำงานอย่างต่อเนื่องเพื่อ หาจุดเด่นจุดด้อย มาพัฒนาปรับปรุง เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ออกมามีคุณภาพ การทำงานนี้สามารถสร้างความสามัคคีในชุมชน และสร้างรายได้แก่ครอบครัว แต่ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ต้นทุนการผลิตมีราคาสูง รองมา คือ ปัญหาด้านการตลาดในการขายสินค้า และแบบลวดลายที่เปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ ยากต่อการทำ

2.4 ข้อมูลการผลิตและโครงสร้างขององค์กร

การผลิตสินค้าในกลุ่มผลิตภัณฑ์กล่องไม้ตกแต่ง เป็นการผลิตในชุมชนตามรูปแบบอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ที่มีคุณชวลาเป็นการทำแบบผู้ประกอบการรายเดียว จึงมีโครงสร้างขององค์กร ที่ไม่ซับซ้อน ดังนี้

2.5 การประเมินคุณภาพของผลงาน

การประเมินคุณภาพของผลงานคุณชวลา เบื้องต้นนั้นทางคุณชวลาจะเป็นผู้ตรวจสอบเองก่อนจะส่งให้ลูกค้า เมื่อพบผลิตภัณฑ์ที่มีปัญหาจะทำการแยก เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขผลิตภัณฑ์ และเมื่อถึงเวลาส่งผลิตภัณฑ์ให้แก่ลูกค้า ก็จะมีการตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งโดยมี

ลูกค้าเป็นคนตรวจสอบว่าผลิตภัณฑ์ถูกต้องตามที่ได้อบรมมางานให้หรือไม่ มีการพัฒนาศักยภาพของผลิตภัณฑ์โดยมีการจัดอบรมเพิ่มเติมความรู้ใหม่ๆ เพื่อพัฒนาความชำนาญงานให้มากขึ้น

2.6 การออกแบบ การผลิต การตลาดและการเงิน

2.6.1 การออกแบบ คิดและทำแบบขึ้นเองบ้าง ลูกค้าก็แนะนำและออกแบบลวดลายให้ แต่ไม่ค่อยมีออกแบบ หรือพัฒนารูปแบบใหม่ๆ เท่าที่ควรเพราะทุกอย่างลูกค้าจะเป็นกำหนดเอง การออกแบบจึงขึ้นอยู่กับแบบของลูกค้าเพียงเท่านั้น ตามลักษณะอุตสาหกรรมที่มีการผลิตทีละมากๆต่อหนึ่งแบบ ที่พอจะพัฒนาได้ยังคงเป็นการแกะสลักรูปพระต่างๆ แต่ไม่ใช้งานหลักของคุณชวลา คุณชวลา มีการดูแลวัสดุ วัตถุดิบ จะมีการเก็บรักษาไว้เป็นหมวดหมู่ มีการทำความสะอาดในส่วนของการที่ ซึ่งการทำแจกันตกแต่ง มีราคาขายหลายราคา ซึ่งราคาจะขึ้นอยู่กับขนาดของกล่องไม้ ว่าใหญ่หรือเล็ก และความยากง่ายในการทำ

2.6.2 การผลิต ของคุณชวลาเป็นการผลิตที่ทำวัน/วัน โดยมีการกำหนดจำนวนการผลิตตามความต้องการของลูกค้าเป็นส่วนใหญ่ ในช่วงเวลาที่สินค้าสามารถจำหน่ายได้มากจะเป็นช่วงเทศกาล ลูกค้าจะเป็นผู้กำหนดจำนวนการผลิตเอง เพื่อไม่ให้ลูกค้าตำหนิคุณชวลาจำเป็นต้องผลิตให้ทันตามที่ลูกค้ากำหนดไว้วัน/วัน คุณชวลาจะรับใบสั่งงานจากลูกค้ามาประมาณ 20-30 อัน ได้รับความช่วยเหลือจากลูกค้าในเรื่องของคำแนะนำในด้านการผลิต เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการในแต่ละช่วงนั้นๆ แต่ช่วงเวลาที่ไม่มีเทศกาลคุณชวลา สามารถกำหนดจำนวนการผลิตได้เองตามแต่เวลา

2.6.3 การตลาด เมื่อถึงกำหนดส่งสินค้าก็จะมารับไปจำหน่ายอีกที การจัดจำหน่ายมีการนำสินค้าไปจำหน่ายที่ศูนย์ หัตถกรรม บ้านฉางในบางครั้งถ้าสินค้าเหลือจากการจัดส่งหรือยกเลิกสินค้าจากลูกค้า ก็จะนำไปขายที่ถนนคนเดินซึ่งจัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยว และช่วงเวลาที่สินค้าสามารถจำหน่ายได้มากจะเป็นช่วงเทศกาล โดยเฉพาะเทศกาลมหรหรรรมของตกแต่งบ้าน

2.6.4 การเงิน รายได้โดยเฉลี่ย จะแบ่งรายได้ที่ได้รับมาจากการจำหน่ายสินค้าจะแบ่งเป็น 50 % ส่วนแรกจะนำไปเป็นทุนสำรองในการผลิตครั้งต่อไป และอีก 50 % ส่วนที่สองจะแบ่งในส่วนของการจัดซื้ออุปกรณ์ต่างในการผลิต

2.7 ขั้นตอนการผลิตกล่องไม้ตกแต่ง มีวัสดุ - อุปกรณ์ และขั้นตอนในการผลิตกล่องไม้ตกแต่ง

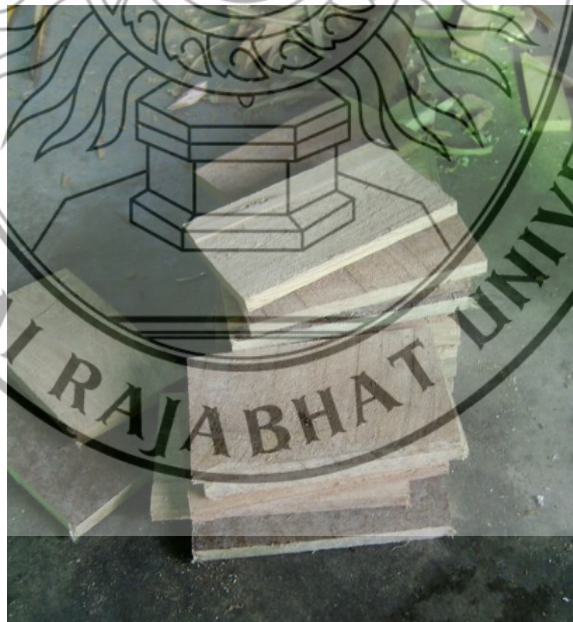
วัสดุ - อุปกรณ์ที่สำคัญ

1. ไม้ไผ่ขนาดต่างๆ เตรียมไว้ตามความเหมาะสม

ภาพที่ 5.10 ไม้ไฟ

2. ไม้ธูปที่ตัดแล้ว

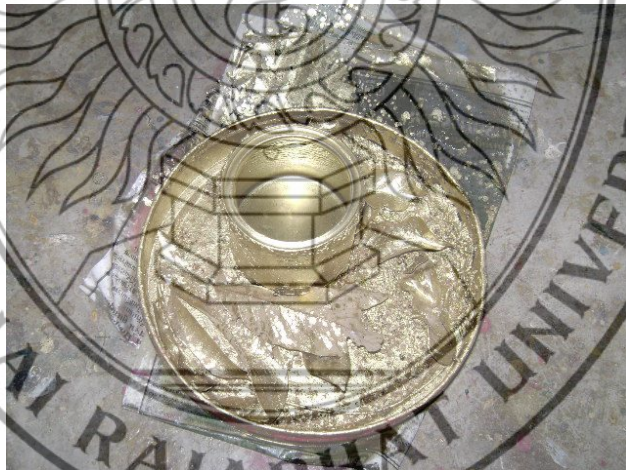
ภาพที่ 5.11 ไม้ธูป

3. สีนํ้ามัน

ภาพที่ 5.12 สีนํ้ามัน

4. สีทองพิเศษ

ภาพที่ 5.13 สีทอง

5. แปรง และพู่กันขนาดต่าง ๆ

ภาพที่ 5.14 แปรง และพู่กัน

6.แว็กซ์ สำหรับเคลือบ

ภาพที่ 5.15 แว็กซ์

ขั้นตอนในการทำผลิต

1. นำไม้ไผ่ และ ไม้อัดมาประกอบกันเป็นกล่องให้ได้ขนาดตามต้องการ

ภาพที่ 5.16 ไม้ไผ่ และ ไม้อัดที่ประกอบเสร็จ

2. ทาสีวาดลวดลายพร้อมลงแว็ก ตรวจสอบ และเก็บรายละเอียดอีกเล็กน้อยให้

เรียบร้อย

ภาพที่ 5.17 กล่องไม้

3. กลุ่มที่ 3 ธุรกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาไม้ตกแต่ง

ภาพที่ 5.18 ผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาไม้ตกแต่ง

3.1 ประวัติผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาไม้ตกแต่ง

คุณไพริน ขวขาว อายุ 50 ปี ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 51/2 หมู่ 5 ตำบลบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ มีอาชีพหลัก คือ การทำตุ๊กตาตกแต่ง มีประสบการณ์ 3 ปี รายได้เฉลี่ย 4,000 บาทต่อเดือน ด้านการศึกษามีการอบรมหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพความรู้ด้านการประกอบอาชีพ และไปประชุมแนะนำส่งเสริมอาชีพที่ อบต. แนะนำ คุณไพรินเป็นผู้ประกอบรายเดียวที่ผลิตเองทุกชิ้นตอน มีการทำงานหัตถกรรมไม้มาอย่างน้อย 3 ปี ลักษณะงานที่ทำนั้นจะทำตามแบบที่ลูกค้าสั่งหรือต้องการ เป็นลักษณะงานเหมาชิ้น

3.2 เรื่องเล่าจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ

คุณไพริน เริ่มต้นประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาไม้ตกแต่ง เมื่อ 3 ปีก่อน โดยทำเป็นธุรกิจในครอบครัวมานานแล้ว จนมีนายทุนว่าจ้างให้ทำสินค้าที่ทำส่วนใหญ่เป็นงานทำตุ๊กตาตกแต่ง และของตกแต่งต่างๆ เป็นต้น ในด้านการจำหน่ายจะนำไปจำหน่ายที่ศูนย์หัตถกรรมบ้านถวาย ซึ่งจัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง และขายส่งผู้ว่าจ้าง ค่าวัสดุอุปกรณ์ ต่างๆ ในการลงทุนจัดหาทุนกันเอง แต่ต้องใช้ทุนหมุนเวียนจำนวนมาก เพราะกว่าวัตถุดิบมี

ราคาแพง ความเป็นอยู่ของคุณไพริน ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาไม้ตกแต่งในปัจจุบัน มีสภาพความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย พออยู่พอกินเหมือนชาวพื้นบ้านทั่วไปตามชนบท มีความรู้ความเข้าใจและความสามารถ ในการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

3.3 ข้อมูลการศึกษาผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาไม้ตกแต่ง

การดำเนินการมีเพียงคุณไพริน เท่านั้นที่ทำภายในครอบครัว รายได้ประมาณ 4,000 บาทต่อเดือน งานส่วนใหญ่ คือ งานทำตุ๊กตาตกแต่ง โดยจะมีลูกค้าสั่งทำ และทำกันเองบ้าง โดยแบบจะมีแบบที่ลูกค้าแนะนำออกแบบให้ คิดและออกแบบเองบ้าง สามารถหารายได้ให้แก่ครอบครัว แบบพออยู่พอกิน

ในด้านของการวางแผนการทำงาน ต้องทำงานให้ตรงต่อเวลา ด้านการฝึกอบรมมีการศึกษา และพัฒนาฝีมือในการทำงานอย่างต่อเนื่องเพื่อหาจุดเด่นจุดด้อย มาพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้ผลิตภัณฑ์ออกมามีคุณภาพ การทำงานนี้สามารถสร้างความสามัคคีในชุมชน และสร้างรายได้แก่ครอบครัว แต่ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ต้นทุนการผลิตมีราคาสูง

3.4 ข้อมูลการผลิตและโครงสร้างขององค์กร

การผลิตสินค้าในกลุ่มผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาไม้ตกแต่ง เป็นการผลิตในชุมชนตามรูปแบบอุตสาหกรรมขนาดเล็ก เป็นแบบผู้ประกอบการรายเดียวจึงมีโครงสร้างองค์กรที่ไม่ซับซ้อน คือ

แผนภูมิที่ 5.3 ลักษณะแผนภูมิขององค์กร

ที่มา: อัญชลี โสมดี, 2550.

ในการผลิตสินค้า จากแผนภูมิโครงสร้างขององค์กรทำให้เห็นว่าการทำผลิตภัณฑ์ชุมชนขนาดเล็ก ตามแบบผู้ประกอบการเดี่ยว การทำงานจะทำงานเองทุกขั้นตอน ตั้งแต่จัดซื้อ ฝ้ายออกแบบ การตลาด การเงิน และการควบคุมการผลิต

3.5 การประเมินคุณภาพของผลงาน

การประเมินคุณภาพของผลงานคุณไพริน เบื้องต้นคุณไพรินจะเป็นผู้ตรวจสอบเอง ก่อนจะส่งให้ลูกค้า โดยมีคนภายในครอบครัวเป็นผู้ทำการตรวจสอบให้ในขั้นตอนเบื้องต้นนี้ เมื่อพบผลิตภัณฑ์ที่มีปัญหาจะทำการแยก เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขผลิตภัณฑ์ และเมื่อถึงเวลาส่งผลิตภัณฑ์ให้แก่ลูกค้า ก็จะมีการตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งโดยมีลูกค้าเป็นคนตรวจสอบว่าผลิตภัณฑ์ถูกต้องตามที่ได้อบรมหมายงานให้หรือไม่ ในขั้นตอนการผลิตมีการควบคุมดูแลอย่างต่อเนื่อง และทำตามขั้นตอนการผลิต มีการพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์โดยมีการจัดอบรมเพิ่มเติมความรู้ใหม่ๆ เพื่อพัฒนาความชำนาญงานให้มากขึ้น

3.6 การออกแบบ การผลิต การตลาดและการเงิน

3.6.1 การออกแบบ ไม่ค่อยมีออกแบบ หรือพัฒนารูปแบบใหม่ๆ เท่าที่ควรเพราะทุกอย่างลูกค้าจะเป็นกำหนดเอง การทำตุ๊กตาตกแต่งส่วนใหญ่จะเป็นรูปแบบ สัตว์ต่างๆ การออกแบบจึงขึ้นอยู่กับแบบของลูกค้าเท่านั้น ตามลักษณะอุตสาหกรรมที่มีการผลิตที่ละมากๆต่อหนึ่งแบบ ที่พอจะพัฒนาได้ยังคงเป็นการแกะสลักรูปแบบต่างๆ แต่ไม่ใช้งานหลักของคุณไพริน คุณไพรินมีการดูแลวัสดุ วัตถุดิบ จะมีการเก็บรักษาไว้เป็นหมวดหมู่ มีการทำความสะอาดในส่วน of สถานที่

3.6.2 การผลิต ในเดือนหนึ่ง คุณไพรินจะรับใบสั่งงานจากลูกค้ามาประมาณ 60-70 ตัว ได้รับความช่วยเหลือจากลูกค้าในเรื่องของคำแนะนำในด้านการผลิต คุณไพรินเป็นการผลิตที่ทำวัน/วัน โดยมีการกำหนดจำนวนการผลิตตามความต้องการของลูกค้าเป็นส่วนใหญ่ ช่วงเวลาที่สินค้าสามารถจำหน่ายได้มากจะเป็นช่วงเทศกาล ลูกค้าจะเป็นผู้กำหนดจำนวนการผลิตเอง เพื่อไม่ให้ลูกค้าตำหนิคุณไพริน จำเป็นต้องผลิตให้ทันตามที่ลูกค้ากำหนดไว้วัน/วัน เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการในแต่ละช่วงนั้นๆ โดยที่คุณไพรินไม่มีอำนาจในการต่อรองในส่วนของการกำหนดการผลิตนี้

3.6.3 การตลาด จะมีการวางขายภายในร้านค้าแถวชุมชนอำเภอหางดง และอำเภอใกล้เคียง และมีพ่อคนกลางค้ามารับไปขายตามสถานที่ต่างๆ ช่วงเวลาที่สินค้าสามารถจำหน่ายได้มากจะเป็นช่วงเทศกาล โดยเฉพาะเทศกาลมหรพรมของตกแต่งบ้าน ในบางครั้งถ้าสินค้าเหลือจากการจัดส่งหรือยกเลิกสินค้าจากลูกค้า ก็จะนำไปขายที่ถนนคนเดินซึ่งจัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง

3.6.4 การเงิน รายได้โดยเฉลี่ย จะแบ่งรายได้ที่ได้รับมาจากการจำหน่ายสินค้า จะแบ่งเป็น 50 % ส่วนแรกจะนำไปเป็นทุนสำรองในการผลิตครั้งต่อไป และอีก 50 % ส่วนที่สอง จะแบ่งในส่วนของการจัดซื้ออุปกรณ์ต่างในการผลิต ส่วนราคาสินค้าในปัจจุบันมีราคาตั้งแต่ 50 บาทขึ้นไป ตามขนาดของสินค้า ราคาขั้นต่ำอยู่ที่ตัวละ 25 บาท

3.7 ขั้นตอนการผลิตตุ๊กตาไม้ตกแต่ง มีวัสดุ - อุปกรณ์ และขั้นตอนในการผลิตตุ๊กตาไม้ ตกแต่ง

วัสดุ—อุปกรณ์ที่สำคัญ

1. ไม้สักที่แกะสลักแล้ว ขนาดต่างๆ

ภาพที่ 5.19 ตุ๊กตาไม้แกะสลัก

2. กระดาษทรายอย่างดี

ภาพที่ 5.20 กระดาษทราย

3. แปรงทาสีขนาดต่างๆ

ภาพที่ 5.21 แปรงทาสี

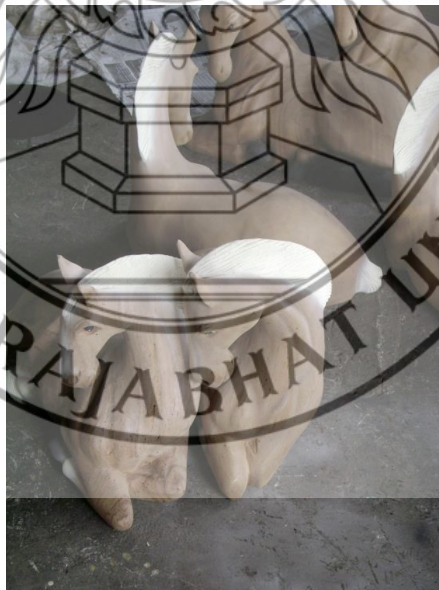
4. แวก สำหรับเคลือบ

ภาพที่ 5.22 แวก

ขั้นตอนในการทำผลิต

1. นำไม้ที่แกะสลักแล้ว มาขัดด้วยกระดาษทราย เพื่อให้ผิวหน้าเนียนเรียบ

ภาพที่ 5.23 ตู๊กตาไม้แกะสลัก

2. ใช้แปรงทาแว็กซ์ลงบนตุ๊กตาไม้แกะสลัก จากนั้นรดให้แห้ง

ภาพที่ 5.24 การใช้แปรงทาแว็กซ์

3. เมื่อแห้งแล้ว ทำการขัดมันให้เงา

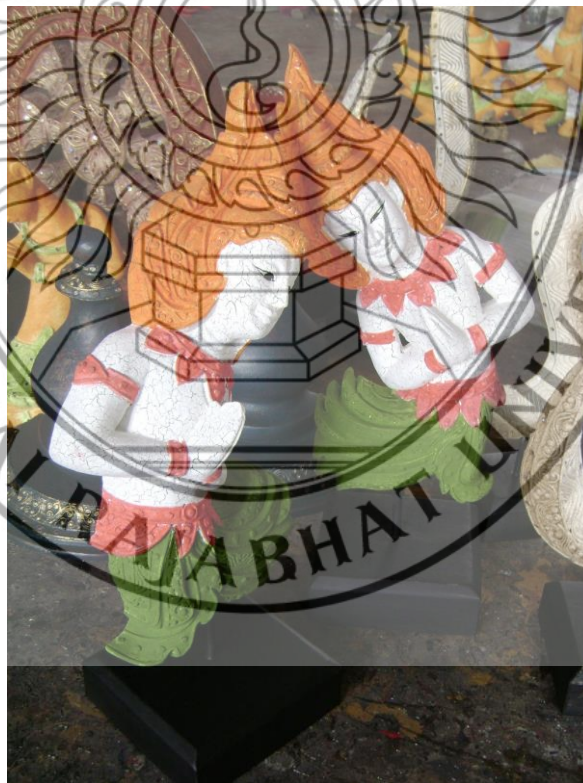
ภาพที่ 5.25 การใช้แปรงทาแว็กซ์

4. ตรวจสอบเก็บรายละเอียดอีกเล็กน้อยให้เรียบร้อย

ภาพที่ 5.26 ตุ๊กตาไม้แกะสลักที่ทาสีเสร็จ

4. กลุ่มที่ 4 ชุรกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาไม้ตกแต่ง

ภาพที่ 5.27 ผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาไม้ตกแต่ง

4.1 ประวัติผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาไม้ดกแต่ง

คุณจันทร์สม หน่อจันแก้ว อายุ 62 ปี ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 110 หมู่ 2 ตำบลขุนคง อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ มีอาชีพหลัก คือ การทำตุ๊กตาตกแต่งมีประสบการณ์ 15 ปี รายได้เฉลี่ย 13,000 บาทต่อเดือน ด้านการศึกษามีการอบรมหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพความรู้ด้านการประกอบอาชีพ และไปประชุมแนะนำส่งเสริมอาชีพที่ อบต. แนะนำ คุณจันทร์สม เป็นผู้ประกอบรายเดียวที่ผลิตเองทุกขั้นตอน มีการทำงานหัตถกรรมไม้มามากกว่า 5 ปี ลักษณะงานที่ทำนั้นจะทำตามแบบที่ลูกค้าสั่งหรือต้องการ เป็นลักษณะงานเหมาชิ้น

4.2 เรื่องเล่าจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ

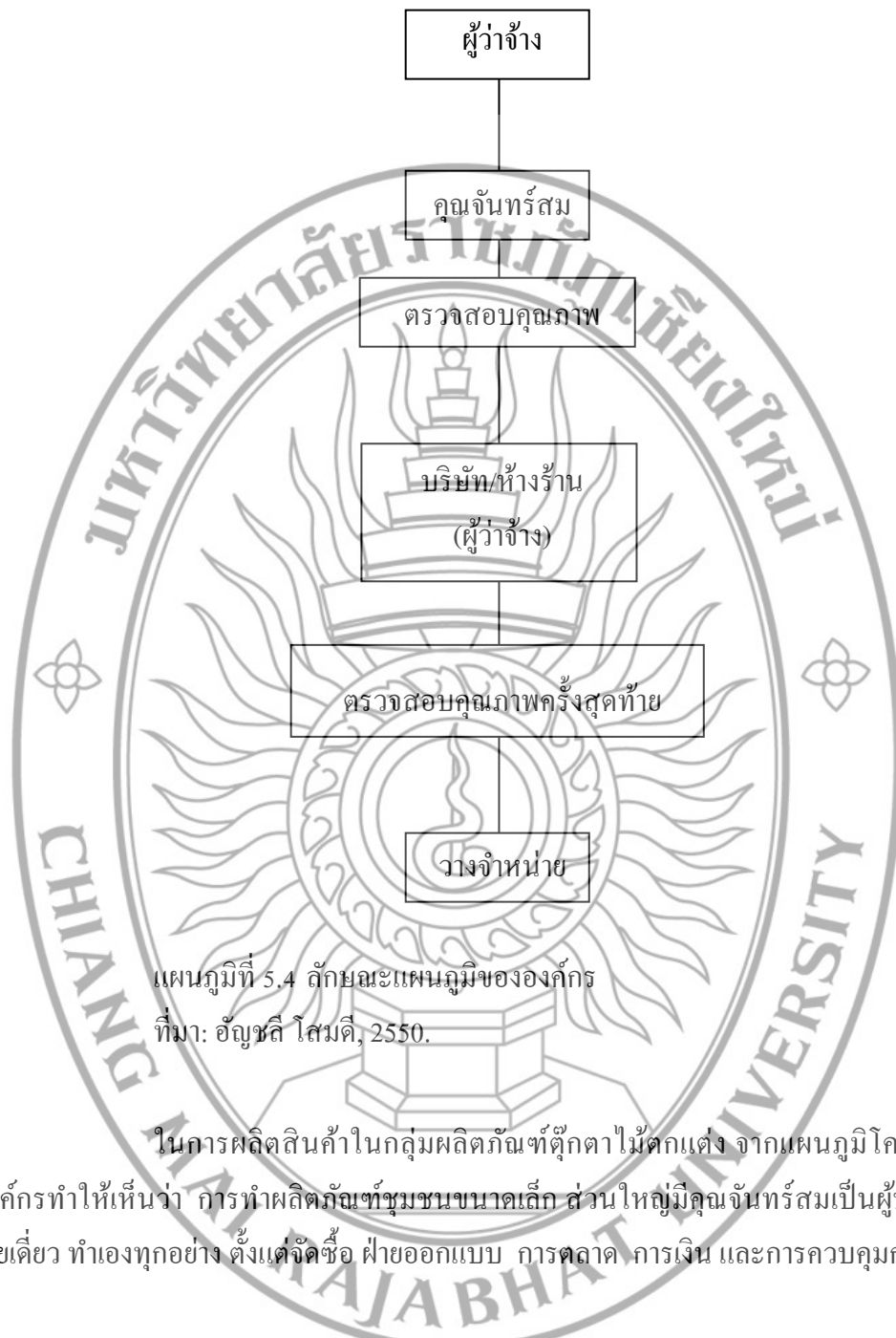
คุณจันทร์สม เริ่มต้นประกอบอาชีพทำผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาไม้ดกแต่ง เมื่อ 15 ปีก่อน โดยทำเป็นธุรกิจในครอบครัวมานานแล้ว จนมีนายทุนว่าจ้างให้ทำ สินค้าที่ทำส่วนใหญ่เป็นงานทำตุ๊กตาตกแต่ง และของตกแต่งต่างๆ เป็นต้น ความเป็นอยู่ของคุณจันทร์สม ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์กรอบรูปไม้สักในปัจจุบัน มีสภาพความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย พออยู่พอกินเหมือนชาวบ้านทั่วไป มีความรู้ความเข้าใจ และความสามารถ ในการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

4.3 ข้อมูลการศึกษาผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาไม้ดกแต่ง

ผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาไม้ดกแต่ง เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณจันทร์สมเป็นผู้ประกอบการรายเดียว จะเป็นผู้ผลิตเองทุกขั้นตอน การผลิตส่วนใหญ่จะผลิตตามใบสั่ง หรือทำตามแบบที่ลูกค้าให้มา ผลิตภัณฑ์ที่ทำ คือ ผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาไม้ดกแต่งแบบต่างๆ วัสดุส่วนใหญ่ที่นำมาใช้จะเป็นไม้สักขนาดต่างๆ รายได้ประมาณ 13,000 บาทต่อเดือน แต่ปัญหาที่พบมากที่สุด คือต้นทุนการผลิตมีราคาสูง รองมาคือปัญหาด้านขาดตลาดในการขายสินค้า

4.4 ข้อมูลการผลิตและโครงสร้างขององค์กร

การผลิตสินค้าในกลุ่มผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาไม้ดกแต่ง เป็นการผลิตในชุมชนตามรูปแบบอุตสาหกรรมขนาดเล็ก มีคุณจันทร์สมเป็นการทำงานแบบผู้ประกอบการรายเดียว จึงมีโครงสร้างขององค์กร ที่ไม่ซับซ้อน ดังนี้

ในการผลิตสินค้าในกลุ่มผลิตภัณฑ์ตุ๊กตาไม้ตกแต่ง จากแผนภูมิโครงสร้างขององค์กรทำให้เห็นว่า การทำผลิตภัณฑ์ชุมชนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่มีคุณจันทร์สมเป็นผู้ประกอบการรายเดียว ทำเองทุกอย่าง ตั้งแต่จัดซื้อ ฝ้ายออกแบบ การตลาด การเงิน และการควบคุมการผลิต

4.5 การประเมินคุณภาพของผลงาน

การประเมินคุณภาพของผลงานคุณจันทร์สม ในเบื้องต้นนั้นทางคุณจันทร์สมจะเป็นผู้ตรวจสอบเองก่อนจะส่งให้ลูกค้า โดยมีคนภายในครอบครัวเป็นผู้ทำการตรวจสอบให้ในขั้นตอนเบื้องต้นนี้ เมื่อพบผลิตภัณฑ์ที่มีปัญหาจะทำการแยก เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขผลิตภัณฑ์ และเมื่อถึงเวลาส่งผลิตภัณฑ์ให้แก่ลูกค้า ก็จะมีการตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งโดยมีลูกค้าเป็นคน

ตรวจสอบเอง ว่าผลิตภัณฑ์ถูกต้องตามที่ได้อบรมมางานให้หรือไม่ หากมีคำติจากลูกค้าจะนำคำติชมมาปรับปรุงแก้ไขตามความต้องการของลูกค้า มีการพัฒนาศักยภาพของผลิตภัณฑ์โดยมีการจัดอบรมเพิ่มเติมความรู้ใหม่ๆ เพื่อพัฒนาความชำนาญงานให้มากขึ้น

4.6 การออกแบบ การผลิต การตลาดและการเงิน

4.6.1 การออกแบบ ไม่ค่อยมีออกแบบ หรือพัฒนารูปแบบใหม่ๆ เท่าที่ควรเพราะทุกอย่างลูกค้าจะเป็นกำหนดเอง การออกแบบจึงขึ้นอยู่กับแบบของลูกค้าเพียงเท่านั้น ตามลักษณะอุตสาหกรรมที่มีการผลิตทีละมากๆ ต่อหนึ่งแบบ ที่พอจะพัฒนาได้ยังคงเป็นการแกะสลักรูปแบบต่างๆ แต่ไม่ใช้งานหลักของคุณจันทร์สม คุณจันทร์สมมีการดูแลวัสดุ วัตถุดิบ จะมีการเก็บรักษาไว้เป็นหมวดหมู่ มีการทำความสะอาดในส่วน of สถานที่

4.6.2 การผลิต ได้รับความช่วยเหลือจากลูกค้าในเรื่องของคำแนะนำในด้านการผลิต การผลิต ของคุณจันทร์สมเป็นการผลิตที่ทำวัน/วัน โดยมีการกำหนดจำนวนการผลิตตามความต้องการของลูกค้าเป็นส่วนใหญ่ ในช่วงเวลาที่สินค้าสามารถจำหน่ายได้มากจะเป็นช่วงเทศกาล ลูกค้าจะเป็นผู้กำหนดจำนวนการผลิตเอง เพื่อไม่ให้ลูกค้าตำหนิคุณจันทร์สม จำเป็นต้องผลิตให้ทันตามที่ลูกค้ากำหนดไว้วัน/วัน เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการในแต่ละช่วงนั้นๆ

4.6.3 การตลาด จะมีการวางขายภายในร้านค้าแถวชุมชนอำเภอหางดง และอำเภอใกล้เคียง และมีพ่อค้าคนกลางมารับไปขายตามสถานที่ต่างๆ ช่วงเวลาที่สินค้าสามารถจำหน่ายได้มากจะเป็นช่วงเทศกาล โดยเฉพาะเทศกาลของตรุษสงกรานต์

4.6.4 การเงิน รายได้โดยเฉลี่ย จะแบ่งรายได้ที่ได้รับมาจากการจำหน่ายสินค้า จะแบ่งเป็น 50 % ส่วนแรกจะนำไปเป็นทุนสำรองในการผลิตครั้งต่อไป และอีก 50 % ส่วนที่สองจะแบ่งในส่วนของการจัดซื้ออุปกรณ์ต่างในการผลิต ส่วนราคาสินค้าในปัจจุบัน มีราคาขายหลายราคา ซึ่งราคาจะขึ้นอยู่กับขนาดของตุ๊กตาว่าใหญ่หรือเล็ก และความยากง่ายในการทำ ราคาขั้นต่ำอยู่ที่ตัวละ 30 บาท และชุดละ 300 บาท

4.7 ขั้นตอนการผลิตตุ๊กตาไม้ตกแต่ง มีวัสดุ - อุปกรณ์ และขั้นตอนในการผลิตตุ๊กตาไม้ตกแต่ง

วัสดุ - อุปกรณ์ที่สำคัญ

1. ไม้สักที่แกะสลักแล้ว ขนาดต่างๆ

ภาพที่ 5.28 ตุ๊กตาไม้แกะสลัก

2. สีนํ้ามัน

ภาพที่ 5.29 สีนํ้ามัน

3. แปรง และพู่กันขนาดต่างๆ

ภาพที่ 5.30 แปรง

4. แวก สำหรับเคลือบ

ภาพที่ 5.31 แวก

ขั้นตอนในการทำผลิต

1. นำไม้สักที่แกะสลักแล้ว มาทาสีน้ำมัน

ภาพที่ 5.32 ตุ๊กตาไม้แกะสลัก

2. ใช้มุก เค้นเส้นเป็นลวดลายที่ต้องการ เสร็จแล้วทาสีน้ำมันทับอีกครั้ง

ภาพที่ 5.33 ตุ๊กตาไม้แกะสลักติดมุก

3. เมื่อสีแห้ง ลงสีเพิ่มเติมให้มีสีสันสวยงาม ตรวจสอบ เก็บรายละเอียดอีกเล็กน้อยให้เรียบร้อย

ภาพที่ 5.34 ตุ๊กตาไม้แกะสลักทำสี

ขั้นตอนการผลิตเส้นมุก ใช้สีน้ำมันสีดำ ชัน ปูนขาว ผสมให้เข้ากัน ปั้นเป็นเส้นสำหรับแต่งลาย

5. กลุ่มที่ 5 ธุรกิจชุมชนผลิตภัณฑ์แก้อีการ์ตูนไม้

ภาพที่ 5.35 ผลิตภัณฑ์แก้อีการ์ตูนไม้

5.1 ประวัติผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์แก้อีการ์ตูนไม้

คุณพิชิต ปัญญา อายุ 43 ปี บ้านเลขที่ 121 หมู่ 9 ตำบลบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ (บ้านถววย) อาชีพหลัก คือ การทำแก้อีการ์ตูนเพนท์สี ประสบการณ์ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ 10 ปี รายได้เฉลี่ยประมาณ 10,000 บาท ทั้งนี้แล้วแต่จะทำงานที่ทำออกมาได้ในแต่ละเดือน งานอื่นๆ นอกจากอาชีพหลัก คือ เป็น ส.อบต.ม. 9 ด้านการศึกษา มีการอบรมหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับสีที่ใช้ ความรู้ด้านการประกอบอาชีพและศึกษาการแปรรูปผลิตภัณฑ์ คุณพิชิตเป็นผู้ประกอบรายเดียวที่ผลิตเองทุกขั้นตอน มีการทำงานหัตถกรรมไม้มามากกว่า 5 ปี ลักษณะงานที่ทำนั้นจะทำตามแบบที่ลูกค้าสั่งหรือต้องการ เป็นลักษณะงานเหม้าชิ้น

5.2 เรื่องเล่าจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ

คุณพิชิต เริ่มต้นการประกอบอาชีพการทำแก้อีการ์ตูนไม้ เมื่อ 10 ปี ก่อน โดยเริ่มแรกมีการคิดที่จะนำเอาประโยชน์ของทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นไม้มาส่งสร้างสรรค์เป็นของใช้ได้อย่างเหมาะสม มาทำให้เกิดประโยชน์โดยการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์จากไม้ โดยแรกเริ่มที่จะทำแก้อีที่มีลวดลายการ์ตูนและตะวันตกซึ่งเป็นของตกแต่ง ได้ใช้ความรู้เดิมคือช่างไม้มาต่อยอดจนสามารถพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ของตัวเอง เมื่อมีความชำนาญมากขึ้น จึงได้พัฒนามาเป็นธุรกิจภายในครอบครัว ในด้านการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แก้อีที่มีลวดลายการ์ตูนและตะวันตก สำหรับการ

จำหน่ายผลิตภัณฑ์ก็พอขายได้ แต่ต้องใช้ทุนหมุนเวียนมาก รายได้ขึ้นอยู่กับชิ้นงานที่ทำ ปัญหาที่พบคือ ราคาวัตถุดิบไม่คงที่ และสีที่ใช้ไม่สามารถผสมได้ตามความต้องการเพราะขาดความรู้เรื่องสี

5.3 ข้อมูลการศึกษาผลิตภัณฑ์เก้าอี้การตูนไม้

มีการจัดหน้าที่กันทำเป็นส่วนๆ แล้วแต่หน้าที่ของตน รายได้ของคุณพิชิตประมาณ 10,000 บาท ทั้งนี้แล้วแต่ชิ้นงานที่ทำได้ในแต่ละเดือน ผลิตภัณฑ์ในการแปรรูปส่วนใหญ่จะเป็นงานไม้แต่ที่ผู้ประกอบการทำเป็นหลักคือเก้าอี้การตูนและตะรันท้มของตกแต่งบ้าน โดยเริ่มแรกจะมีลูกค้าสั่งทำ ก็จะทำตามใบสั่งงานที่ลูกค้าบอกมาและออกแบบทำกันเองบ้าง ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ต้นทุนการผลิตมีราคาสูง รองมา คือ ปัญหาด้านการตลาดที่มีน้อยมากไม่ได้รับการส่งเสริมเท่าที่ควร และสีที่ใช้ไม่สามารถผสมได้ตามความต้องการเพราะยังขาดความรู้เรื่องสี

5.4 ข้อมูลการผลิตและโครงสร้างขององค์กร

การผลิตสินค้าในกลุ่มผลิตภัณฑ์เก้าอี้การตูนไม้ เป็นการผลิตในชุมชนตามรูปแบบอุตสาหกรรมขนาดเล็ก มีคุณพิชิตเป็นการทำแบบผู้ประกอบการรายเดียว จึงมีโครงสร้างขององค์กร ที่ไม่ซับซ้อน ดังนี้

แผนภูมิที่ 5.4 ลักษณะแผนภูมิขององค์กร

ที่มา: อัญชลี โสมดี, 2550.

ในการผลิตสินค้าในกลุ่มผลิตภัณฑ์เก้าอี้การ์ตูนไม้ จากแผนภูมิโครงสร้างขององค์กรทำให้เห็นว่า การทำผลิตภัณฑ์ชุมชนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่จะเป็นการทำแบบผู้ประกอบการรายเดี่ยว ทำงานทุกอย่างเอง ตั้งแต่จัดซื้อ ฝ้ายออกแบบ การตลาด การเงิน และการควบคุมการผลิต

5.5 การประเมินคุณภาพของผลงาน

การประเมินคุณภาพของผลงานคุณพิชิต เบื้องต้นนั้นคุณพิชิตจะเป็นผู้ตรวจสอบเองก่อนจะส่งให้ลูกค้า โดยมีคนภายในครอบครัวเป็นผู้ทำการตรวจสอบให้ในขั้นตอนเบื้องต้นนี้ เมื่อพบผลิตภัณฑ์ที่มีปัญหาจะทำการแยก เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขผลิตภัณฑ์ และเมื่อถึงเวลาส่งผลิตภัณฑ์ให้แก่ลูกค้า ก็จะมีการตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งโดยมีลูกค้าเป็นคนตรวจสอบว่าผลิตภัณฑ์ถูกต้องตามที่ได้อบรมหมายงานให้หรือไม่

5.6 การออกแบบ การผลิต การตลาดและการเงิน

5.6.1 การออกแบบ ไม่ค่อยมีออกแบบ หรือพัฒนารูปแบบใหม่ๆ เท่าที่ควรเพราะทุกอย่างลูกค้าจะเป็นกำหนดเอง การออกแบบจึงขึ้นอยู่กับแบบของลูกค้าเพียงเท่านั้น ตามลักษณะอุตสาหกรรมที่มีการผลิตทีละมากๆต่อหนึ่งแบบ คุณพิชิตมีการดูแลวัสดุ วัตถุดิบ จะมีการเก็บรักษาไว้เป็นหมวดหมู่ มีการทำความสะอาดในส่วน of สถานที่

5.6.2 การผลิต ของคุณพิชิตเป็นการผลิตที่ทำวัน/วัน โดยมีการกำหนดจำนวนการผลิตตามความต้องการของลูกค้าเป็นส่วนใหญ่ ในช่วงเวลาที่สินค้าสามารถจำหน่ายได้มากจะเป็นช่วงเทศกาล ลูกค้าจะเป็นผู้กำหนดจำนวนการผลิตเอง เพื่อไม่ให้ลูกค้าตำหนิคุณพิชิตจำเป็นต้องผลิตให้ทันตามที่ลูกค้ากำหนดไว้วัน/วัน เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการในแต่ละช่วงนั้นๆ

5.6.3 การตลาด จะมีการวางขายภายในร้านห้างสรรพสินค้าและอำเภอใกล้เคียง และมีพ่อคนกลางค้ามารับไปขายตามสถานที่ต่างๆ ช่วงเวลาที่สินค้าสามารถจำหน่ายได้มากจะเป็นช่วงเทศกาล โดยเฉพาะเทศกาลมหรหกรรมของตกแต่งบ้าน

5.6.4 การเงิน รายได้โดยเฉลี่ย จะแบ่งรายได้ที่ได้รับมาจากการจำหน่ายสินค้าจะแบ่งเป็น 50 % ส่วนแรกจะนำไปเป็นทุนสำรองในการผลิตครั้งต่อไป และอีก 50 % ส่วนที่สองจะแบ่งในส่วนของการจัดซื้ออุปกรณ์ต่างในการผลิต ทั้งนี้รายได้ก็จะขึ้นอยู่กับความขยันของชิ้นงานเช่นกัน มีราคาขายตั้งแต่ราคาขั้นต่ำขึ้นละ 15-20 บาทขึ้นไป ได้รับความช่วยเหลือจากลูกค้าในเรื่องของคำแนะนำในการผลิต และการจัดจำหน่าย

5.7 ขั้นตอนการผลิตเก้าอี้การ์ตูนไม้มีวัสดุ - อุปกรณ์ และขั้นตอนในการผลิตเก้าอี้การ์ตูนไม้

วัสดุ - อุปกรณ์ที่สำคัญ

1. ไม้ที่ทำการแปรรูปเป็นเก้าอี้ไม้รูปการ์ตูนแบบต่างๆ

ภาพที่ 5.36 เก้าอี้ไม้แกะสลักลายการ์ตูน

2. สีน้ำมัน

ภาพที่ 5.37 สีน้ำมัน

3. เครื่องขัดเงา

ภาพที่ 5.38 เครื่องขัดเงา

4. แปรงทาสี และฟู่กันขนาดต่างๆ

ภาพที่ 5.39 แปรง และฟู่กัน

5. แวก สำหรับเคลือบ

ภาพที่ 5.40 แวก

6. เครื่องปิดเงา

ภาพที่ 5.41 เครื่องปิดเงา

ขั้นตอนในการทำผลิต

1. นำไม้ที่แปรรูปเป็นเก้าอี้การ์ตูน มาขัดเพื่อปิดผิวหน้าไม้

ภาพที่ 5.42 การขัดเก้าอี้ไม้

2. การ โป้ว และขัดสีโป้ว

ภาพที่ 5.43 การขัดเก้าอี้ไม้หลังโป้ว

3. ทาสีตัวการ์ตูน รอให้แห้ง

ภาพที่ 5.44 การระบายสีเก้าอี้ไม้

4. ตีแห้ง ใช้แปรงลงแว็ก

ภาพที่ 5.45 การลงแว็กเก้าอี้ไม้

5. รอนจเร็กที่ทำไว้แห้ง ทำการปั้นให้เก๋อึ่งเงา

ภาพที่ 5.46 การปั้นเงาเก๋อึ่งไม้

6. กลุ่มที่ 6 ชุรกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ฝัเสื้อแต่งบ้าน

ภาพที่ 5.47 ผลิตภัณฑ์ฝัเสื้อแต่งบ้าน

6.1 ประวัติผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ฝึเสื้อเต่งบ้าน

คุณนิภาพร บุตรชัย อายุ 43 ปี ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 28/1 หมู่ 8 ตำบลบ้านแหวน อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ มีอาชีพรับจ้างเป็นอาชีพหลัก มีงานอื่นที่นอกเหนือจากการทำอาชีพหลักคือ การทำฝึเสื้อเต่งบ้าน รายได้เฉลี่ย 7000 บาทต่อเดือน ด้านการศึกษามีการอบรมหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำผลิตภัณฑ์จากไม้อื่นๆ และพัฒนาศักยภาพความรู้ด้านการประกอบอาชีพ คุณนิภาพรเป็นผู้ประกอบรายเดียวที่ผลิตเองทุกขั้นตอน มีการทำงานหัตถกรรมไม้มามากกว่า 5 ปี ลักษณะงานที่ทำนั้นจะทำตามแบบที่ถูกคำสั่งหรือต้องการ เป็นลักษณะงานเหมาชิ้น

6.2 เรื่องเล่าจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ

ความเป็นอยู่ของคุณนิภาพรผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ฝึเสื้อเต่งบ้านในปัจจุบัน มีสภาพความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย พออยู่พอกินเหมือนชาวพื้นบ้านทั่วไปตามชนบท มีความรู้ความเข้าใจ และความสามารถ ในการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี สินค้าที่ทำส่วนใหญ่เป็นงานไม้และนำมาเป็นหุ่นฝึเสื้อสำหรับเต่งบ้าน ผลิตภัณฑ์ไม้โต๊ะขาตู้และตู้ไม้ แต่ปัญหาที่พบคือ ราคาวัสดุในการทำมีราคาแพง ซึ่งคุณนิภาพร มีความจำเป็นในเรื่องของเงินทุนและแหล่งตลาดในการจำหน่ายสินค้า

6.3 ข้อมูลการศึกษาผลิตภัณฑ์ฝึเสื้อเต่งบ้าน

ผลิตภัณฑ์ฝึเสื้อเต่งบ้านเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณนิภาพร เป็นผู้ประกอบการรายเดียวจะเป็นผู้ผลิตเองทุกขั้นตอน การผลิตส่วนใหญ่จะผลิตตามใบสั่ง หรือทำตามแบบที่ถูกสั่งให้มา ผลิตภัณฑ์ที่ทำ คือผลิตภัณฑ์ฝึเสื้อเต่งบ้านแบบต่างๆ วัสดุส่วนใหญ่ที่นำมาใช้จะเป็นไม้สักขนาดต่างๆ มีการฝึกอบรม มีการศึกษาและพัฒนาฝีมือในการทำงานอย่างต่อเนื่องเพื่อ หาจุดเด่นจุดด้อย มาพัฒนาปรับปรุง เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ออกมามีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาด การทำงานนี้สามารถสร้างความสามัคคีในชุมชนและสร้างรายได้แก่ครอบครัว แต่ปัญหาที่พบมากที่สุดคือต้นทุนการผลิตมีราคาสูง รองมา คือ ปัญหาด้านการหาตลาด

6.4 ข้อมูลการผลิตและโครงสร้างขององค์กร

การผลิตสินค้าในกลุ่มผลิตภัณฑ์ฝึเสื้อเต่งบ้าน เป็นการผลิตในชุมชนตามรูปแบบอุตสาหกรรมขนาดเล็ก มีคุณนิภาพรเป็นการทำงานแบบผู้ประกอบรายเดียว จึงมีโครงสร้างขององค์กรที่ไม่ซับซ้อน ดังนี้

ในการผลิตสินค้าในกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่เสื่อเต่างบ้าน จากแผนภูมิโครงสร้างขององค์กรทำให้เห็นว่า การทำผลิตภัณฑ์ชุมชนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ประกอบการรายเดียวเป็นการทำงานเองทุกขั้นตอน ตั้งแต่จัดซื้อ ฝ้ายออกแบบ การตลาด การเงิน และการควบคุมการผลิต

6.5 การประเมินคุณภาพของผลงาน

การประเมินคุณภาพของผลงานคุณนิภาพร ในเบื้องต้นนั้นทางคุณนิภาพรจะเป็นผู้ตรวจสอบเองก่อนจะส่งให้ลูกค้า ในขั้นตอนเบื้องต้นนี้ เมื่อพบผลิตภัณฑ์ที่มีปัญหาจะทำการแยก เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขผลิตภัณฑ์ และเมื่อถึงเวลาส่งผลิตภัณฑ์ให้แก่ลูกค้า ก็จะมีการตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งโดยมีลูกค้าเป็นคนตรวจสอบว่าผลิตภัณฑ์ถูกต้องตามที่ได้อบรมหมายงานให้

หรือไม่ ด้านการพัฒนาศักยภาพของผลิตภัณฑ์โดยมีการเข้ารับการอบรมเพิ่มเติมความรู้ใหม่ๆ เพื่อพัฒนาความชำนาญงานให้มากขึ้น

6.6 การออกแบบ การผลิต การตลาดและการเงิน

6.6.1 การออกแบบ จะเป็นแบบรูปสี่เหลี่ยมค่อมมือออกแบบ หรือพัฒนารูปแบบใหม่ๆ เท่าที่ควรเพราะทุกอย่างลูกค้าจะเป็นกำหนดเอง การออกแบบจึงขึ้นอยู่กับแบบของลูกค้าเพียงเท่านั้น ตามลักษณะอุตสาหกรรมที่มีการผลิตที่ละมาก ๆ ต่อหนึ่งแบบ คุณนิภาพรมีการดูแลวัสดุวัตถุดิบ จะมีการเก็บรักษาไว้เป็นหมวดหมู่ มีการทำความสะอาดในส่วนของการสถานที่

6.6.2 การผลิต ของคุณนิภาพรเป็นการผลิตที่ทำวัน/วัน โดยมีการกำหนดจำนวนการผลิตตามความต้องการของลูกค้าเป็นส่วนใหญ่ ในช่วงเวลาที่สินค้าสามารถจำหน่ายได้มาก จะเป็นช่วงเทศกาล ลูกค้าจะเป็นผู้กำหนดจำนวนการผลิตเอง เพื่อไม่ให้ลูกค้าตำหนิคุณนิภาพร จำเป็นต้องผลิตให้ทันตามที่ลูกค้ากำหนดไว้วัน/วัน เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการในแต่ละช่วงนั้นๆ แต่ช่วงเวลาที่ไม่มีเทศกาลคุณนิภาพร สามารถกำหนดจำนวนการผลิตได้เองตามแต่เวลา

6.6.3 การตลาด จะมีการวางขายภายในร้านค้าแถวชุมชนอำเภอหางดง และอำเภอใกล้เคียง และมีพ่อคนกลางค้ามารับไปขายตามสถานที่ต่างๆ ช่วงเวลาที่สินค้าสามารถจำหน่ายได้มากจะเป็นช่วงเทศกาล โดยเฉพาะเทศกาลมหรพรมของดกเต่างาย

6.6.4 การเงิน รายได้โดยเฉลี่ย จะแบ่งรายได้ที่ได้รับมาจากการจำหน่ายสินค้า จะแบ่งเป็น 50 % ส่วนแรกจะนำไปเป็นทุนสำรองในการผลิตครั้งต่อไป และอีก 50 % ส่วนที่สองจะแบ่งในส่วนของการจัดซื้ออุปกรณ์ต่างในการผลิต ส่วนราคาสินค้า มีราคาขายตั้งแต่ราคา 35 บาทขึ้นไป ซึ่งราคาจะขึ้นอยู่กับขนาดของสินค้า

2.7 ขั้นตอนการผลิตฝั่เต่างาย วัสดุ - อุปกรณ์ และขั้นตอนการผลิตฝั่เต่างาย

วัสดุ - อุปกรณ์ที่สำคัญ

1. ไม้ที่ทำการแปรรูป เป็นฝั่เต่างายขนาดต่างๆ

ภาพที่ 5.48 ฝิเลื้อไม้

2. วานิช สำหรับเคลือบเงา

ภาพที่ 5.49 วานิช

3. สีนํ้ามัน

ภาพที่ 5.50 สีนํ้ามัน

4. กระจกสำหรับใช้ตกแต่ง

ภาพที่ 5.51 กระจกตัด

5. มุกสำหรับใช้ตกแต่ง

ภาพที่ 5.52 มุก

ขั้นตอนในการทำผลิต

1. ประกอบตัวผีเสื้อ

ภาพที่ 5.53 การประกอบตัวผีเสื้อไม้

2. นำผีเสื้อมาตกแต่งทำสีให้สวยงาม

ภาพที่ 5.54 ผีเสื้อไม้ที่ทาสีเสร็จ

3. ใช้มุกสำหรับตกแต่ง ตกแต่งลวดลายให้กับผีเสื้อ

ภาพที่ 5.55 ผีเสื้อไม้แต่งมุกเสร็จ

4. รอให้แห้ง เคลือบสีด้วยวานิช และ ตัดกระดาษ

ภาพที่ 5.56 ฝึเสื้อไม้ทาวานิจ และติดกระดาษเสร็จ

5. ตรวจสอบเก็บรายละเอียดอีกเล็กน้อยให้เรียบร้อย

ภาพที่ 5.57 ฝึเสื้อไม้

ขั้นตอนการผลิตเส้นมุก ใช้สีน้ำมันสีดำ ชัน ปูนขาว ผสมให้เข้ากัน ปั้นเป็นเส้น
สำหรับแต่งลาย

7. กลุ่มที่ 7 ชุมชนชนผลิตภัณฑกลุ่มวาดภาพ

ภาพที่ 5.58 ผลิตภัณฑกลุ่มวาดภาพ

7.1 ประวัติของผู้ประกอบการผลิตภัณฑวาดภาพ

คุณวชิระ สัจจันทร์ อายุ 35 ปี ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 39 หมู่ที่ 2 ตำบลหนองควาย อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ มีสมาชิกในครอบครัวมีจำนวน 3 คน อาชีพปัจจุบัน คือ งานรับเหมามีรายได้โดยเฉลี่ย 8,000 บาท/เดือน ลักษณะงานที่ทำนั้นจะทำตามแบบที่ลูกค้าสั่งหรือต้องการเป็นลักษณะงานเหมาชิ้น คุณวชิระเป็นผู้ประกอบรายเดียวที่ผลิตเองทุกชิ้นตอน มีการทำงานมากกว่า 3-5 ปี ลักษณะงานที่ทำนั้นจะทำตามแบบ วาดขึ้นเอง และวาดตามใบสั่งงานลูกค้าสั่งหรือต้องการ เป็นลักษณะงานเหมาชิ้น

7.2 เรื่องเล่าจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการผลิตภัณฑวาดภาพ

ความเป็นอยู่ของผู้ผลิตผลิตภัณฑเกี่ยวกับผลิตภัณฑงานศิลปะ มีสภาพความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย พอลูกพออกเหมือนชาวบ้านทั่วไปตามชนบท ไม่ยึดติดกับวัฒนธรรมสมัยใหม่ที่แพร่ขยายตามสังคมต่างๆ ไป ที่มีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ ส่วนรายได้สุทธิได้จากการทำอาชีพรับเหมาหรือบางครั้งก็รับจ้างทั่วไป แต่เงินที่ได้มานั้นไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายภายในครอบครัว และดำรงชีพในชีวิตประจำวัน เพราะเป็นอาชีพที่มีรายได้ ไม่มากนัก

7.3 ข้อมูลการศึกษาผลิตภัณฑ์วาดภาพ

ผลิตภัณฑ์กลุ่มวาดภาพ มีคุณวชิระเป็นผู้ประกอบการรายเดียว การผลิตส่วนใหญ่จะผลิตตามผลิตภัณฑ์และออกแบบขึ้นใหม่สำหรับลูกค้า หรือทำตามแบบที่ลูกค้านำมาให้ผลิตภัณฑ์ที่ทำ คือ ฝาวาดทั่วไป ส่วนใหญ่เป็นวัสดุที่เป็นสีน้ำมัน สีอะคริลิก วัสดุนี้ได้มาจากการสั่งซื้อจากร้านค้าขายเครื่องเขียนทั่วไป

7.4 ข้อมูลการผลิตและโครงสร้างขององค์กร

การผลิตสินค้าในกลุ่มวาดภาพ เป็นการผลิตในชุมชนตามรูปแบบอุตสาหกรรมขนาดเล็ก มีลักษณะผู้ประกอบการรายเดียว จึงมีโครงสร้างขององค์กร ที่ไม่ซับซ้อน ดังนี้

แผนภูมิที่ 5.7 ลักษณะแผนภูมิขององค์กร

ที่มา: อัญชลี โสมดี, 2550.

ในการผลิตสินค้าจากภาพ จากแผนภูมิโครงสร้างขององค์กรทำให้เห็นว่า การทำผลิตภัณฑ์ชุมชนขนาดเล็ก มีคุณวิริยะเป็นผู้ดำเนินการเองทุกขั้นตอน ในการทำงานตั้งแต่ฝ่ายจัดซื้อ ฝ้ายออกแบบ การตลาด การเงิน และการควบคุมการผลิตเอง

7.5 การประเมินคุณภาพผลิตภัณฑ์

การประเมินคุณภาพของผลงานคุณวิริยะ เบื้องต้นนั้นคุณวิริยะจะเป็นผู้ตรวจสอบเองก่อนจะส่งให้ลูกค้า โดยมีคนภายในครอบครัวเป็นผู้ทำการตรวจสอบให้ในขั้นตอนเบื้องต้นนี้ เมื่อพบผลิตภัณฑ์ที่มีปัญหาจะทำการแยก เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขผลิตภัณฑ์ และเมื่อถึงเวลาส่งผลิตภัณฑ์ให้แก่ลูกค้า ก็จะมีการตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งโดยมีลูกค้าเป็นคนตรวจสอบว่าผลิตภัณฑ์ถูกต้องตามที่ได้อบรมหมายงานให้หรือไม่

7.6 การออกแบบ การผลิต การตลาด และการเงิน

7.6.1 การออกแบบ มีรูปแบบต่างๆ เช่น ภาพวาดล่านนาที่สื่อออกมาในรูปแบบที่เป็นเซต ไม่ค่อยมีออกแบบ หรือพัฒนารูปแบบใหม่ๆ เท่าที่ควรเพราะส่วนใหญ่ทุกอย่างลูกค้าจะเป็นกำหนดเอง การออกแบบจึงขึ้นอยู่กับแบบของลูกค้าอยากให้เป็นเพียงเท่านั้น ตามลักษณะอุตสาหกรรมที่มีการผลิตที่ละมาๆต่อหนึ่งแบบ คุณวิริยะมีการดูแลวัสดุ วัตถุดิบ จะมีการเก็บรักษาไว้เป็นหมวดหมู่ มีการทำความสะอาดในส่วนของการสถานที่

7.6.2 การผลิต ของคุณวิริยะเป็นการผลิตที่ทำเมื่อมีเวลาว่าง โดยมีการกำหนดจำนวนการผลิตตามความต้องการของลูกค้าเป็นส่วนใหญ่ ในช่วงเวลาที่สินค้าสามารถจำหน่ายได้มากจะเป็นช่วงเทศกาล ถ้าในเทศกาลสำคัญ เช่น งานมหกรรมของตกแต่งบ้านจะระดมความสามารถในการทำงาน เพื่อให้ได้ผลงานออกมาดีที่สุด เป็นการแสดงความสามารถให้เป็นที่รู้จัก

7.6.3 การตลาด จะมีการวางขายภายในร้านค้าแถวชุมชนอำเภอหางดง และอำเภอใกล้เคียง และมีพ่อค้าคนกลางมารับไปขายตามสถานที่ต่างๆ ช่วงเวลาที่สินค้าสามารถจำหน่ายได้มากจะเป็นช่วงเทศกาล โดยเฉพาะเทศกาลมหกรรมของตกแต่งบ้าน สินค้าบางส่วนคุณวิริยะจะนำไปจำหน่ายเองบ้างในงาน ถนนคนเดิน ในที่บาร์ชา เป็นต้น

7.6.4 การเงิน รายได้โดยเฉลี่ย จะมีอัตราการแบ่งรายได้ที่ได้รับมาจากการจำหน่ายสินค้า จะแบ่งเป็น 50 % ส่วนแรกจะนำเข้ากลุ่มเพื่อนำไปเป็นทุนสำรองในการผลิตครั้งต่อไป และอีก 50 % ส่วนที่สอง จะแบ่งเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อวัสดุ-อุปกรณ์ ส่วนราคาสินค้าในปัจจุบันมีราคาตั้งแต่ 4,000 บาทขึ้นไป ตามขนาดของสินค้าราคาต้นทุนของสินค้า เช่น ราคาขาย 4,000 บาท ต้นทุนจะอยู่ที่ 1,000 บาท เป็นต้นฝีมือการทำผลิตภัณฑ์ของกลุ่มนี้ เป็นการทำงานที่มีฝีมือประณีตมาก วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ก็ใช้แต่ของที่มีคุณภาพ แรกๆ รายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ ปัจจุบันนี้

ค่าครองชีพต่างๆ เริ่มสูงขึ้นตามความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ช่วยให้มีรายได้เพิ่มขึ้นนำไปเป็นค่าใช้จ่าย ในครอบครัวหรือในชีวิตประจำวันได้ และยังนำไปเก็บสะสมเป็นทุนในครอบครัวไว้ใช้ ยามฉุกเฉินตามความจำเป็น

7.7 ขั้นตอนการวาดภาพ มีวัสดุ - อุปกรณ์ และขั้นตอนในการวาดภาพ

วัสดุ - อุปกรณ์ที่สำคัญ

1. สี
2. พู่กัน
3. ฝ้ายดิบ
4. ไม้
5. แปรง

ขั้นตอนในการทำผลิตภัณฑ์

1. นำไม้มาประกอบให้เป็นกรอบรูปสี่เหลี่ยมตามขนาดที่ต้องการ

ภาพที่ 5.59 กรอบไม้

2. นำผ้าดิบมาจึงให้ตั้งกับไม้ที่เตรียมไว้

ภาพที่ 5.60 เฟรมผ้าใบ

3. รวบรวมผลงานเฟรมผ้าใบที่สร้างขึ้น

ภาพที่ 5.61 เฟรมที่รวบรวม

4. ลงสีตามแบบที่ร่างไว้

ภาพที่ 5.62 การลงสี

5.ตรวจสอบเก็บรายละเอียดอีกเล็กน้อยให้เรียบร้อย

ภาพที่ 5.63 การผลงาน

8. กลุ่มที่ 8 ชุรกิจชุมชนผลิตภัณฑ์เก้าอี้รูปการ์ตูน

ภาพที่ 5.64 ผลิตภัณฑ์เก้าอี้รูปการ์ตูน

8.1 ประวัติของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์เก้าอี้รูปการ์ตูน

คุณอุไร กิตติกุศล อายุ 38 ปี ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 47 หมู่ 6 ตำบลบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาจบระดับประถมศึกษาปีที่ 6 อาชีพปัจจุบัน คือรับจ้างแต่งของ ทำสี ทำหัตถกรรมไม้และแกะสลักต่างๆ มีรายได้โดยเฉลี่ย 5,000 บาท/เดือน คุณอุไรเป็นผู้ประกอบรายเดียวที่ผลิตเองทุกขั้นตอน มีการทำงานหัตถกรรมไม้มามากกว่า 5 ปี ลักษณะงานที่ทำนั้นจะทำตามแบบที่ลูกค้าสั่งหรือต้องการ เป็นลักษณะงานเหมาะสม

8.2 เรื่องเล่าจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการกลุ่มผลิตภัณฑ์เก้าอี้รูปการ์ตูน

ความเป็นอยู่ของคุณอุไร ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์เก้าอี้รูปการ์ตูนในปัจจุบัน มีสภาพความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย พออยู่พอกินเหมือนชาวพื้นบ้านทั่วไปตามชนบท มีความรู้ความเข้าใจ และความสามารถ ในการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

8.3 ข้อมูลการศึกษาผลิตภัณฑ์กลุ่มแก้อีรูปการ์ตูน

ผลิตภัณฑ์แก้อีรูปการ์ตูน มีคุณอะไรผู้ประกอบการรายเดียว การผลิตส่วนใหญ่จะผลิตตามใบสั่ง และออกแบบขึ้นใหม่สำหรับลูกค้า หรือทำตามแบบที่ลูกค้านำมาให้ ผลิตภัณฑ์ที่ทำ คือ แก้อีรูปการ์ตูน วัสดุส่วนใหญ่เป็นวัสดุที่เป็นแก้อีไม้ ที่แกะสลักเป็นรูปสัตว์ต่างๆ มาเรียบร้อยแล้วโดยผู้ว่าจ้างจะเป็นผู้นำมาส่งให้ หรือสั่งจากร้านนึ่งปอຍ บ้านป่าหมาก จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน ด้านการผลิตนั้นคุณอะไรจะเป็นผู้ผลิตเองทุกขั้นตอน

8.4 ข้อมูลการผลิตและโครงสร้างขององค์กร

การผลิตสินค้าผลิตภัณฑ์แก้อีรูปการ์ตูนเป็นการผลิตในชุมชนตามรูปแบบอุตสาหกรรมขนาดเล็ก มีคุณอะไรเป็นผู้ประกอบการรายเดียวจึงมีโครงสร้างขององค์กร ที่ไม่ซับซ้อน คือ

แผนภูมิที่ 5.8 ลักษณะแผนภูมิขององค์กร

ที่มา: อัญชลี โสมดี, 2550.

ในการผลิตสินค้าในกลุ่มผลิตภัณฑ์เก้าอี้รูปการ์ตูนจากแผนภูมิโครงสร้างขององค์กรทำให้เห็นว่า การทำผลิตภัณฑ์ชุมชนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่จะเป็นจะเป็นการทำงานเองทุกขั้นตอน ตั้งแต่จัดซื้อ ฝ้ายออกแบบ การตลาด การเงิน และการควบคุมการผลิต

8.5 การประเมินคุณภาพผลิตภัณฑ์

การประเมินคุณภาพของผลงานคุณูไร เบื้องต้นนั้นคุณูไรจะเป็นผู้ตรวจสอบเองก่อนจะส่งให้ลูกค้า โดยมีคนภายในครอบครัวเป็นผู้ทำการตรวจสอบให้ในขั้นตอนเบื้องต้นนี้ เมื่อพบผลิตภัณฑ์ที่มีปัญหาจะทำการแยก เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขผลิตภัณฑ์ และเมื่อถึงเวลาส่งผลิตภัณฑ์ให้แก่ลูกค้า ก็จะมีการตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งโดยมีลูกค้าเป็นคนตรวจสอบว่าผลิตภัณฑ์ถูกต้องตามที่ได้อบรมหมายงานให้หรือไม่

8.6 การออกแบบ การผลิต การตลาด และการเงิน

8.6.1 การออกแบบ ไม่ค่อยมีออกแบบ หรือพัฒนารูปแบบใหม่ๆ เท่าที่ควรเพราะทุกอย่างลูกค้าจะเป็นกำหนดเอง การออกแบบจึงขึ้นอยู่กับแบบของลูกค้าเพียงเท่านั้น ตามลักษณะอุตสาหกรรมที่มีการผลิตทีละมาๆต่อเนื่องแบบ ที่พอพัฒนายังคงเป็นการทำลวดลายและทำสีลงบนเก้าอี้ไม้แกะสลักรูปสัตว์ต่างๆ คุณูไรมีการดูแลวัสดุ วัตถุดิบ จะมีการเก็บรักษาไว้เป็นหมวดหมู่ มีการทำความสะอาดในส่วนของสถานที่

8.6.2 การผลิต ของคุณูไรเป็นการผลิตที่ทำวัน/วัน โดยมีการกำหนดจำนวนการผลิตตามความต้องการของลูกค้าเป็นส่วนใหญ่ ในช่วงเวลาที่สินค้าสามารถจำหน่ายได้มากจะเป็นช่วงเทศกาล ลูกค้าจะเป็นผู้กำหนดจำนวนการผลิตเอง เพื่อไม่ให้ลูกค้าตำหนิคุณูไร จำเป็นต้องผลิตให้ทันตามที่ลูกค้ากำหนดไว้วัน/วัน

8.6.3 การตลาด จะมีการวางขายภายในร้านค้าแถวชุมชนอำเภอหางดง และอำเภอใกล้เคียง และมีพ่อคนกลางค้ามารับไปขายตามสถานที่ต่างๆ ช่วงเวลาที่สินค้าสามารถจำหน่ายได้มากจะเป็นช่วงเทศกาล โดยเฉพาะเทศกาลตรุษกรรมของดกแต่งบ้าน

8.6.4 การเงิน รายได้โดยเฉลี่ย จะแบ่งรายได้ที่ได้รับมาจากการจำหน่ายสินค้าจะแบ่งเป็น 50 % ส่วนแรกจะนำไปเป็นทุนสำรองในการผลิตครั้งต่อไป และอีก 50 % ส่วนที่สองจะแบ่งในส่วนของการจัดซื้ออุปกรณ์ต่างในการผลิต ส่วนราคาสินค้าในปัจจุบัน คือรายได้จากการทำสีและลวดลายมีราคาตั้งแต่ 7 บาท/ตัว ขึ้นไป ตามขนาดของสินค้าราคาค้นทุนของสินค้า

8.7 ขั้นตอนการผลิตกรอบรูปไม้สัก มีวัสดุ - อุปกรณ์ ขั้นตอนการผลิตกรอบรูปไม้สัก
วัสดุ – อุปกรณ์ที่สำคัญ

1. ไม้ที่แปรรูปเป็นเก้าอี้ไม้รูปสัตว์ต่างๆ

ภาพที่ 5.65 เก้าอี้ไม้แกะสลัก

2. กระดาษทรายอย่างดี

ภาพที่ 5.66 กระดาษทราย

3. ไม้เลื่อย

ภาพที่ 5.67 ไม้เลื่อย

4. แปรงขนาดต่างๆ

ภาพที่ 5.68 แปรง

5. แฉก สำหรับน้ำยาเคลือบ

ภาพที่ 5.69 แฉก

6. สีนํ้ามัน

ภาพที่ 5.70 สีนํ้ามัน

7. เครื่องปั๊มลม

ภาพที่ 5.71 เครื่องปั๊มลม

8. เครื่องพ่นสี

ภาพที่ 5.72 เครื่องพ่นสี

9. เครื่องขัดเงา

ภาพที่ 5.73 เครื่องขัดเงา

10. เครื่องขัดไม้แบบแท่นขัด

ภาพที่ 5.74 เครื่องขัดไม้แบบแท่นขัด

ขั้นตอนในการทำผลิต

1. นำไม้ที่แปรรูปเป็นเก้าอี้ไม้การ์ตูนมาโปะด้วยขี้เลื่อย

ภาพที่ 5.75 เก้าอี้ไม้แกะสลัก

2. จากนั้นขัดด้วยเครื่องขัด เพื่อให้ผิวไม้เนียนเรียบ

ภาพที่ 5.76 การขัดเก้าอี้ด้วยแท่นขัด

3. ทำสีลวดลายต่างๆ รอให้แห้งแล้วลงแว็ก

ภาพที่ 5.77 เก้าอี้ไม้ที่ลงสีเสร็จ

4. รอนนแวกแหง ใชัเครื่องขัดเงาขัดใหัขึ้นเงา

ภาพที่ 5.78 การใช้เครื่องขัดเงา

5. ตรวจสอบเก็บลายละเอียดอีกเล็กน้อยให้เรียบร้อย

ภาพที่ 5.79 แก้วไม้

9. กลุ่มที่ 9 ธุรกิจชุมชนผลิตภัณฑ์เดินเส้นลวดลายกตแต่ง

ภาพที่ 5.80 ผลิตภัณฑ์เดินเส้นลวดลายกตแต่ง

9.1 ประวัติของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์เดินเส้นลวดลายกตแต่ง

คุณไพลิน กิติกุศล อายุ 32 ปี ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 96/1 หมู่ 12 ตำบลบ้านแหวน อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ มีสมาชิกในครอบครัวมีจำนวน 2 คน อาชีพปัจจุบันคือ รับจ้างแต่งของหัตถกรรมไม้และแกะสลัก มีรายได้โดยเฉลี่ย 7,000 บาท/เดือน คุณไพลินเป็นผู้ประกอบรายเดียวที่ผลิตเองทุกขั้นตอน มีการทำงานหัตถกรรมไม้มานานกว่า 5 ปี ลักษณะงานที่ทำนั้นจะทำตามแบบที่ลูกค้าสั่งหรือต้องการ เป็นลักษณะงานเหมาชิ้น

9.2 เรื่องเล่าจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์เดินเส้นลวดลายกตแต่ง

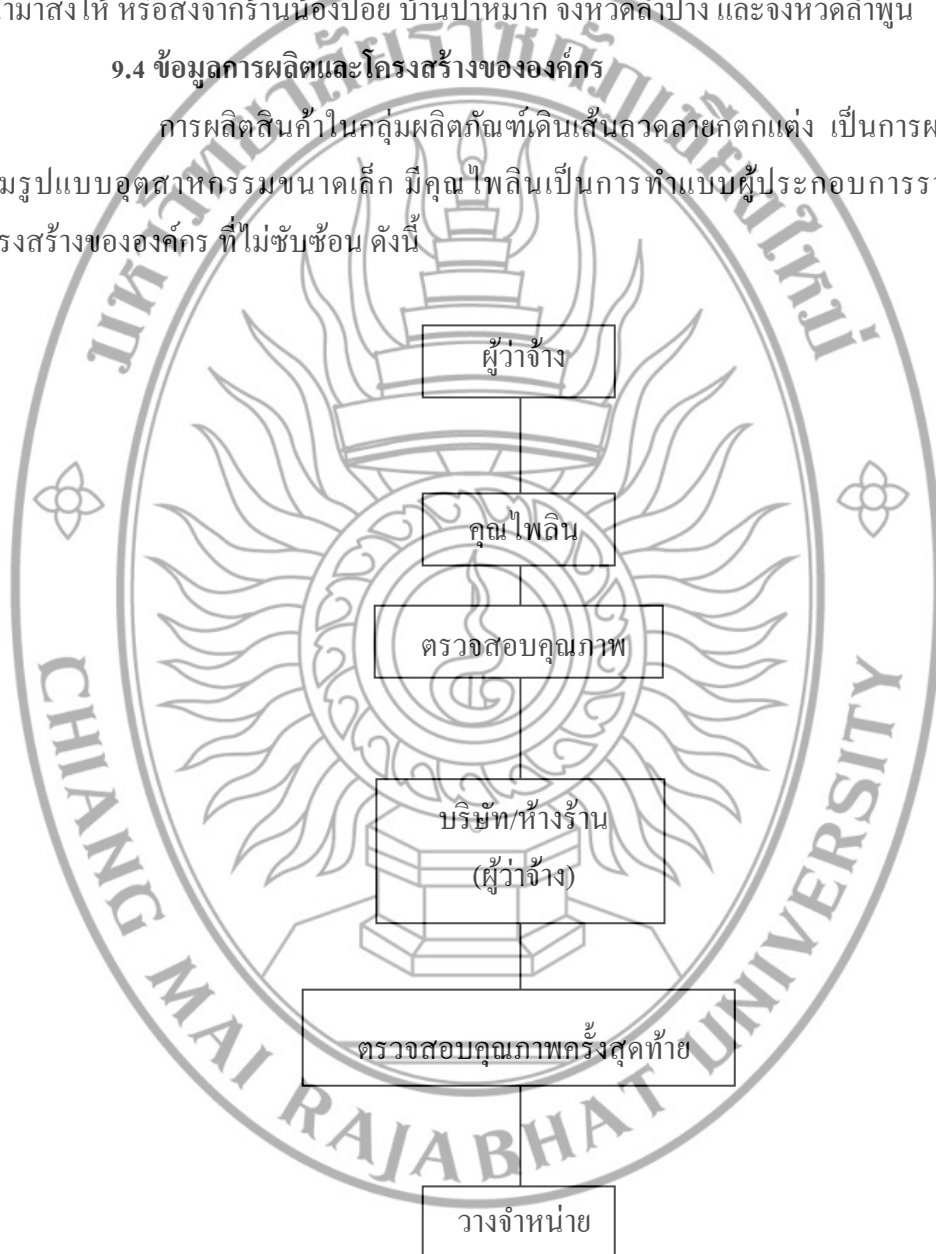
ความเป็นอยู่ของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เดินเส้นลวดลายกตแต่ง ปัจจุบันนี้ มีสภาพความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย พออยู่พอกินเหมือนชาวบ้านทั่วไปตามชนบท ไม่ยึดติดกับวัฒนธรรมสมัยใหม่ ที่แพร่ขยายตามสังคมต่างๆ ไปที่มีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

9.3 ข้อมูลการศึกษาผลิตภัณฑ์กลุ่มผลิตภัณฑ์เดินเส้นลวดลายกตแต่ง

ผลิตภัณฑ์เดินเส้นลวดลายกตแต่ง มีคุณไพลินเป็นผู้ประกอบการรายเดียว การผลิตส่วนใหญ่จะผลิตตามใบสั่ง และออกแบบขึ้นใหม่สำหรับลูกค้า หรือทำตามแบบที่ลูกค้านำมาให้ วัสดุส่วนใหญ่เป็นวัสดุที่เป็นไม้สัก ที่แกะสลักเป็นรูปต่างๆมาเรียบร้อยแล้วโดยผู้ว่าจ้างจะเป็นผู้นำมาส่งให้ หรือสั่งจากร้านน้องปอย บ้านป่าหมาก จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน

9.4 ข้อมูลการผลิตและโครงสร้างขององค์กร

การผลิตสินค้าในกลุ่มผลิตภัณฑ์เดินเส้นลวดลายกตแต่ง เป็นการผลิตในชุมชนตามรูปแบบอุตสาหกรรมขนาดเล็ก มีคุณไพลินเป็นการทำแบบผู้ประกอบการรายเดียว จึงมีโครงสร้างขององค์กร ที่ไม่ซับซ้อน ดังนี้

แผนภูมิที่ 5.9 ลักษณะแผนภูมิขององค์กร

ที่มา: อัญชลี โสมดี, 2550.

ในการผลิตสินค้าในผลิตภัณฑ์เดินเส้นลวดลายตกแต่งจากแผนภูมิโครงสร้างขององค์กรทำให้เห็นว่า การทำผลิตภัณฑ์ชุมชนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่จะเป็นการทำงานเองทุกขั้นตอน ตั้งแต่จัดซื้อ ฝ้ายออกแบบ การตลาด การเงิน และการควบคุมการผลิต

9.5 การประเมินคุณภาพผลิตภัณฑ์

การประเมินคุณภาพของผลงานคุณไพลิน เบื้องต้นนั้นคุณไพลินเป็นผู้ตรวจสอบเองก่อนจะส่งให้ลูกค้า โดยมีคนภายในครอบครัวเป็นผู้ทำการตรวจสอบให้ในขั้นตอนเบื้องต้นนี้ เมื่อพบผลิตภัณฑ์ที่มีปัญหาจะทำการแยก เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขผลิตภัณฑ์ และเมื่อถึงเวลาส่งผลิตภัณฑ์ให้แก่ลูกค้า ก็จะมีการตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งโดยมีลูกค้าเป็นคนตรวจสอบว่าผลิตภัณฑ์ถูกต้องตามที่ได้อบรมหมายงานให้หรือไม่

9.6 การออกแบบ การผลิต การตลาด และการเงิน

9.6.1 การออกแบบ ไม่ค่อยมีออกแบบ หรือพัฒนารูปแบบใหม่ๆ เท่าที่ควรเพราะทุกอย่างลูกค้าจะเป็นกำหนดเอง การออกแบบจึงขึ้นอยู่กับแบบของลูกค้าเพียงเท่านั้น ตามลักษณะอุตสาหกรรมที่มีการผลิตทีละมากๆต่อหนึ่งแบบ ที่พอจะพัฒนาได้ยังคงเป็นการออกแบบลวดลายเพียงเท่านั้น คุณไพลินมีการดูแลวัสดุวัตถุดิบ จะมีการเก็บรักษาไว้เป็นหมวดหมู่ มีการทำความสะอาดในส่วนของคุณไพลิน

9.6.2 การผลิต ของคุณไพลินเป็นการผลิตที่ทำวัน/วัน โดยมีการกำหนดจำนวนการผลิตตามความต้องการของลูกค้าเป็นส่วนใหญ่ ในช่วงเวลาที่สินค้าสามารถจำหน่ายได้มากจะเป็นช่วงเทศกาล ลูกค้าจะเป็นผู้กำหนดจำนวนการผลิตเอง เพื่อไม่ให้ลูกค้าตำหนิคุณไพลิน จำเป็นต้องผลิตให้ทันตามที่ลูกค้ากำหนดไว้วัน/วัน เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการในแต่ละช่วงนั้นๆ ซึ่งในส่วนนี้คุณไพลิน สามารถทำดีเป็นอย่างดี อีกทั้งคุณไพลินยังมีอำนาจในการต่อรอง สามารถกำหนดจำนวนการผลิตได้เอง ในช่วงเวลาที่ไม่มีเทศกาลคุณไพลิน

9.6.3 การตลาด จะมีการวางขายภายในร้านค้าแถวชุมชนอำเภอหางดง และอำเภอใกล้เคียง และมีพ่อค้าคนกลางมารับไปขายตามสถานที่ต่างๆ ช่วงเวลาที่สินค้าสามารถจำหน่ายได้มากจะเป็นช่วงเทศกาล โดยเฉพาะเทศกาลมหรพรมของตกแต่งบ้าน

9.6.4 การเงิน รายได้โดยเฉลี่ย จะแบ่งรายได้ที่ได้รับมาจากการจำหน่ายสินค้าจะแบ่งเป็น 50 % ส่วนแรกจะนำไปเป็นทุนสำรองในการผลิตครั้งต่อไป และอีก 50 % ส่วนที่สองจะแบ่งในส่วนของการจัดซื้ออุปกรณ์ต่างในการผลิต ส่วนราคาสินค้าในปัจจุบัน คือรายได้จากการทำสีและลวดลายแอนดิก มีราคาตั้งแต่ 6 บาท/ตัว ขึ้นไป หรือตามขนาดของสินค้าราคาต้นทุนของสินค้า

9.7 ขั้นตอนการผลิตผลิตภัณฑ์เดินเส้นลวดลายตกแต่ง มีวัสดุ - อุปกรณ์ และ
ขั้นตอนในการผลิตผลิตภัณฑ์เดินเส้นลวดลายตกแต่ง

วัสดุ – อุปกรณ์ที่สำคัญ

1. ไม้สักที่แกะสลักแล้ว ขนาดต่างๆ

ภาพที่ 5.81 ไม้แกะสลัก

2. มุกที่ใช้สำหรับเดินเส้นทำลวดลาย

ภาพที่ 5.82 มุก

3. สีนํ้ามัน

ภาพที่ 5.83 สีนํ้ามัน

4. กระฉกสำหรับตกแต่ง

ภาพที่ 5.84 กระฉกตัด

5. สีทองพิเศษ

ภาพที่ 5.85 สีทอง

ขั้นตอนในการทำผลิต

1. นำไม้สักที่ทำการแปรรูปแล้ว มาทาสีด้วยสีน้ำมันสีดำ

ภาพที่ 5.86 ไม้แกะสลัก

2. จากนั้นใช้มุกสำหรับเดินเส้นลวดลาย มาเดินเส้นตามที่ได้ออกแบบไว้โดยไม่ต้องรอให้สีแห้ง

ภาพที่ 5.87 การติดมุก

3. ทาสีทับอีกครั้งหนึ่ง

ภาพที่ 5.88 ไม้แกะสลักที่ติดมุกเสร็จ

4. รอให้แห้งทาด้วยสีทองอีกครั้งหนึ่งตรวจสอบ เก็บลายละเอียดอีกเล็กน้อย
ให้เรียบร้อย

ภาพที่ 5.89 ไม้แกะสลักที่ทำสีทองเสร็จ

ขั้นตอนการผลิตเส้นมุก ใช้สื่อน้ำมันสีดำ ชัน ปูนขาว ผสมให้เข้ากัน ปั้นเป็นเส้น
สำหรับแต่งลาย